

Schoolexamens

Voor veel vakken wordt je eindcijfer op je diploma voor de helft bepaald door het schoolexamen en voor de andere helft door het centraal examen. Er zijn een paar uitzonderingen, waarbij er alleen een schoolexamen is. Dat geldt voor: Sport, maatschappijleer, culturele en kunstzinnige vorming (ckv) en voor NLT (natuur, leven en techniek).

De centrale examens worden in de laatste paar weken van je schoolopleiding gehouden. Ze zijn vergelijkbaar met de CITO eindtoetsen die je waarschijnlijk in groep 8 van de basisschool hebt gehad.

De schoolexamens bestaan uit opdrachten en toetsen die je vanaf klas 3 zult doen. De meeste daarvan tellen ook gewoon mee voor je rapportcijfer voor elk vak, maar ze zijn extra belangrijk omdat ze voor een deel ook het cijfer op je diploma gaan bepalen.

Programma Toetsing en Afsluiting (PTA)

Voor de **3e t/m 6e** klas is er een opsomming van de opdrachten en toetsen die voor je schoolexamen meetellen. Officieel heet zo'n opsomming van opdrachten het 'Programma van toetsing en afsluiting', afgekort PTA.

In die opsommingen staat per onderdeel of het om een paper, toets, verslag of deelname gaat. In dat laatste geval is er geen sprake van een toets, maar gaat het er alleen om dat je deelneemt aan de opdracht.

Verder staat er hoeveel keer het cijfer voor het onderdeel meetelt voor het schoolexamen:

- Het gewicht van een onderdeel varieert van 1 t/m 5. Het gewicht kan voor Vmbo-t, Havo en Vwo anders zijn. Elke opleiding heeft daarom een eigen kolom in het overzicht.
- Soms staat er bij een onderdeel geen gewicht, maar de tekst 'ok'. Dat betekent dat je geen cijfer krijgt voor dit onderdeel, maar alleen een beoordeling wel/niet voldoende. Je moet een voldoende halen voor de opdracht om aan het eindexamen te mogen deelnemen. Haal je geen voldoende, dan kun je een vervangende opdracht van de docent krijgen.
- Soms staat er geen gewicht, maar de tekst 'rap'. Dat betekent dat het cijfer niet telt voor het schoolexamen, maar alleen voor het rapport.
- Als er in een kolom niets staat, dan wordt het onderdeel niet gedaan door de opleiding in die kolom (dus Vmbo-t, Havo of Vwo).

Voortgangscijfer

Voor sommige vakken, zoals voor Engels, Frans en Nederlands telt ook het normale, dagelijkse werk dat je doet in het digitale werkboek ('leersysteem') mee voor het schoolexamen. We belonen daarmee een regelmatig doorwerken aan de 'gewone' opgaven, de *vocabularies* en *apprendres*. Raak nu niet meteen gestrest over een eventuele achterstand in je percentages, want zo werkt het niet. Maar: als je tijdens de lessen of begeleid werken nauwelijks wat doet, kun je natuurlijk niet rekenen op een voldoende voor dit onderdeel.

De hoogte van het laatste voortgangscijfer (als dat er is) is afhankelijk van het gemiddelde cijfer voor alle andere onderdelen van de schoolexamens. Het kan daar maximaal 2 punten onder of boven liggen. De berekening is als volgt:

- beoord = beoordeling van de voortgang uitgedrukt in een cijfer van 0 t/m 100
- gemidd = gemiddelde cijfer van alle andere onderdelen van de schoolexamens
- voortgangscijfer = $(\text{beoord} - 50) / 25 + \text{gemidd}$

- Het voortgangscijfer wordt op 1 decimaal afgerond. Als het voortgangscijfer kleiner is dan 1 wordt het afgerond naar 1. Als het groter is dan 10 wordt het afgerond naar 10.

Dus stel de beoordeling van de voortgang is 8,3 en je gemiddelde cijfer van de schoolexamens zonder het voortgangscijfer is 7,3. Dan is het voortgangscijfer: 8,6.

Inhoud van het PTA

Per onderdeel is ook vermeld wat in het algemeen de inhoud zal zijn. Over de precieze inhoud krijg je natuurlijk nog gewoon de informatie van je docent.

Klik hier voor het Programma Toetsing en Afsluiting.

Voor maatschappijleer, dat onderdeel is van filosofie, en culturele en kunstzinnige vorming (ckv) kun je de inhoud opvragen via de Workbook-site.

Herkansingsregeling

In de PTA's per klas staat in de kolom 'Toetsvorm' op welke manier het onderdeel wordt getoetst. Sommige toetsen kun je herkansen. Als je kunt herkansen, dan staat er: 'toets (herkansbaar)' anders staat er: 'toets (eenmalig)'.

Per vak mag je per schooljaar voor maximaal de helft van de herkansbare toetsen een herkansing maken.

Bij een verslag, werkstuk, paper of een beeldend werk geldt een iets andere herkansingsregeling. Daar kan de docent je om een opzet of een eerste versie vragen. Je krijgt dan zonnodig opmerkingen en verbeterpunten die je voor de verdere uitwerking kunt gebruiken. Bij een beeldend werk of een experiment kan de docent je de aanwijzingen ook geven tijdens de uitvoering of in de les. Je maakt gebruik van die aanwijzingen om een zo hoog mogelijke beoordeling te krijgen.

Havo, Hvwo en Vwo

Er zijn natuurlijk verschillen in de opdrachten en toetsen voor Havo en Vwo. Standaard krijg je de Vwo opdrachten en toetsen als je in de Vwo-klas zit, maar ook als je in een Havo-klas zit kun je Vwo opdrachten krijgen voor vakken waar je goed in bent. Je doet dan wat we Hvwo noemen: Eigenlijk Vwo, maar dan in 7 jaar in plaats van in 6 en met het Havo-examen als tussenstation.

Er staat in het PTA een aparte kolom 'Hvwo'. Daarin wordt vermeld wat er met het cijfer voor een onderdeel gebeurt wanneer je van Havo naar Vwo overstapt (dat doe je na je eindexamen Havo):

Staat er in de kolom 'havo'

- Is die kolom leeg bij een onderdeel, dan vervalt het Havo-cijfer nadat je over bent gestapt naar Vwo;
- Staat er in die kolom 'havo' bij een onderdeel, dan blijft het havo-cijfer staan na de overstap;
- Staat er 'vwo', dan krijg je zowel een havo- als een vwo-cijfer voor het onderdeel en geldt het vwo-cijfer na de overstap;
- Staat er 'vrij', dan heb je een vrijstelling voor het onderdeel na de overstap naar vwo.

[Klik hier voor het Programma Toetsing en Afsluiting](#)

Waarom Hvwo en niet gewoon Havo?

Het scheelt enorm als je na je Havo nog je Vwo-diploma wilt halen. Ten eerste omdat je al aan het niveau gewend bent. Ten tweede omdat je vrijstelling krijgt voor de opdrachten die je al op Vwo-niveau hebt afgerond. Door die vrijstellingen kun je al je aandacht richten op de opdrachten die je nog moet doen.

Ook als je besluit om niet na Havo verder te gaan met Vwo is het goed om voor sommige vakken het schoolexamen op Vwo-niveau af te ronden. Het maakt je Havo-diploma waardevoller geeft je een betere start in het vervolgonderwijs.

Ik doe Hvwo, maar het valt toch tegen. Wat nu?

Als je Havo doet maar voor sommige vakken de Vwo opdrachten en toetsen maakt, dan geeft je docent je voor deze opdrachten twee cijfers. De ene voor Vwo, de andere voor Havo. Het Havo-cijfer zal iets hoger liggen, omdat de criteria voor Havo minder zwaar zijn. Je krijgt allebei de cijfers, voor het geval het later toch tegen valt. Als je dan besluit om voor dit vak van Vwo naar Havo over te stappen, dan worden alsnog de Havo-cijfers gebruikt om je score voor het schoolexamen te bepalen.

Als je Havo/Vwo doet, dan kun je voor elk vak waarvoor je de Vwo opdrachten maakt, nog terug naar Havo. Andersom wisselen is trouwens niet mogelijk. Als je voor een vak de Havo opdrachten en toetsen maakt, dan kun je voor dat vak niet ineens nog naar Vwo overstappen. Daarvoor moet je dan eerst je Havo-eindexamen doen. Daarna kun je alsnog verder met Vwo.

Mag ik ook voor álle vakken de Vwo opdrachten doen?

Als je docenten akkoord gaan, dan mag dat. Alleen heet het dan geen Hvwo meer, maar gewoon Vwo!